

به روایت یکتا

دلیخ اصفی

www.ketab.ir

لیلا پهلوان زاده

معمارخانه باغ نظر

عنوان و نام پدیدآور: دولتخانه صفوی اصفهان به روایت تصویر / لیلا پهلوان زاده
مشخصات نشر: اصفهان، معمارخانه باغ نظر
مشخصات ظاهری: ۵۰۴ ص.: مصور(رنگی)، نقشه(رنگی)؛ ۲۴/۵×۳۱ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۸۳-۰۸-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: فارسی - انگلیسی.

یادداشت: کتاب حاضر با حمایت مالی معاونت معماری و شهرسازی و سازمان نوسازی و

بهسازی شهرداری اصفهان به چاپ می‌رسد.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۴۸۱-۴۷۹.

کتابنامه به صورت زیر نویس

موضوع: عکس‌ها - ایران - اصفهان

Photographs - Iran - Isfahan

اصفهان - آثار تاریخی - عکسها

Isfahan (Iran) - Antiquities - Photographs

اصفهان - آثار تاریخی - مصور

Isfahan (Iran) - Antiquities - Pictorial works

ایران - تاریخ - صفویان، ۹۰۷ - ۱۱۴۸ ق.

Iran - History - Safavids, 1502 - 1736

اصفهان - مصور

Isfahan (Iran) - Pictorial works

شناسه افزوده: سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری اصفهان

شناسه افزوده: شهرداری اصفهان. معاونت شهرسازی و معماری

رده بندی کنگره: DSR ۲۰۷۳ / ص ۷۴ پ ۹۳ ۱۳۹۵

رده بندی دیویی: ۹۳۲/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۶۲۸۱۶۴

انتشارات: معمارخانه باغ نظر

صفحه آرای: معمارخانه باغ نظر

خوشنویسی عنوان کتاب: امیرمسعود پهلوان زاده

ویراستار: دکتر بتول حیدری

مترجم: مهدی جعفری

صحافی: سپاهان

چاپ: جهان بین

چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

کلیه حقوق محفوظ است.

این اثر مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب سال ۱۳۴۸ است.

نشانی ناشر: اصفهان، خیابان فردوسی، خیابان شهید موحدیان (ثریا)، پلاک ۳۱۸، واحد ۱

کد پستی: ۸۱۴۳۹۵۳۸۱ تلفکس: ۰۳۱-۳۲۲۳۶۰۰۱

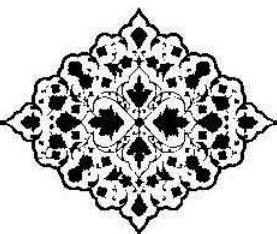
Memarkhaneh.Baghenazar@gmail.com

WWW.Memarkhaneh.ir

فهرست دولتخانه صفوی اصفهان

۱۰	یادداشت مولف
۱۱	سخن شهردار
۱۲	سخن معاون شهردار
۱۳	سخن مدیرعامل سازمان نوسازی و بهسازی
۱۵	دولتخانه صفوی
۲۷	نمای کلی از شهر اصفهان
۲۹	نمای کلی از دولتخانه صفوی اصفهان توسط انگلبرت کمپفر
۳۰	قدیمی ترین نقشه از دولتخانه اصفهان
۳۲	نقشه شهر اصفهان در زمان قاجار توسط چیرکف
۳۴	نقشه دارالسلطنه اصفهان (سیدرضاخان)
۳۷	تصویر هوایی از شهر اصفهان
۴۰	میدان نقش جهان
۸۲	مسجد جامع عباسی
۱۲۲	مسجد شیخ لطف الله
۱۵۴	بازار قیصریه
۱۷۸	کاخ عالی قاپو
۲۱۸	کاخ چهلستون
۲۶۶	مدرسه چهارباغ (مدرسه سلطانی یا مدرسه مادر شاه)
۳۰۸	چهارباغ شاهی
۳۴۲	کاروانسرای مادر شاه (هتل عباسی فعلی)
۳۵۲	کاخ هشت بهشت
۳۶۶	عمارت گلدسته
۳۶۸	کاخ جهان نما
۳۷۶	جبه خانه (دارالحکومه و خانه ظل السلطان موسوم به رشک جنان)
۳۸۲	توحیدخانه (طاووس خانه، گنبد شیر گویا)
۴۰۰	میدان چهارحوض
۴۰۴	تالار اشرف
۴۱۰	تالار طویله
۴۳۰	حمام خسروآغا
۴۳۰	کاخ هفت دست
۴۳۰	کاخ آینه خانه
۴۳۰	کاخ نمکدان
۴۵۸	باغ زرشک
۴۶۴	بازدید مقامات کشورهای مختلف از آثار تاریخی اصفهان
۴۷۹	منابع و مأخذ

یادداشت مولف

اصفهان نصف جهان، جمله مقَرّند بر آن
که در آفاق چنان شهر معظم نبود
تاریخ عالم آرای عباسی

هویت و پیشینه تاریخی، پویایی، زیبایی و درخشش افول ناپذیر شهر اصفهان و مواریت ارزشمند هنری و فرهنگی این شهر در دوران‌های مختلف، راز ماندگاری و جاودانگی آن در گذرگاه تاریخ است؛ شهری که در سه دوره پایتخت ایران زمین بود و امروزه بناهایی ارزشمند از این دوره‌ها به یادگار دارد. دولتخانه صفوی یادگاری از آخرین دوره پایتختی این شهر در زمان صفویان است. این فضا مشرف بر میدان نقش جهان و مشتمل بر سرتاسر جبهه غربی آن بود؛ میدانی که بود تماشگاه سلطنتی در جشن‌های سال نو، مسابقات چوگان، نبردها، مسابقات اسب دوانی، رژه‌های نظامی و ... جل رگزاری مراسم بار عام و ملاقات بود. برتری کاخ عالی‌قاپو بر میدان اصلی شهر نیز نماد برتری و سلطه داری بر شهری به آن عظمت بود.

دولتخانه صفوی، ملقب به درتخانه مبارک نقش جهان، در دوران پایتختی این شهر و حکومت شاهان مختلف صفوی تکمیل شد: شاه عباس اول در رها دروازه‌های آن را ساخت و عالی‌قاپو را بنیان نهاد؛ شاه صفی تالار طویله را ساخت؛ شاه عباس دوم جلوخان (پیش‌دریای) عالی‌قاپو و چهلستون را بنا نمود؛ شاه سلیمان هشت‌بهشت را برپا کرد و شاه سلطان حسین چهلستون کوچه را بازساخت و بهشت‌آیین را در حرم خویش از نو پی افکند. متأسفانه آنچه امروزه از این مجموعه عظیم بر جای مانده تنها بخشی کوچک از آن است. این مجموعه علاوه بر تخریب بسیار گسترده آن در دوران قاجار و در دوران حکمرانی پهلوی، در دوران بر شهر اصفهان، در جریان توسعه‌های شهری دوران پهلوی نیز دستخوش تحولات و تغییرات گردید؛ به گونه‌ای که امروزه حتی تعیین دقیق محدوده اصلی آن نیز امکانپذیر نیست.

آنچه به ما در شناخت اندکی از این بناها یاری می‌رساند چند اثر تاریخی تهیه شده توسط سیاحان و جهانگردان اروپایی و آثار عکاسی هنرمندان خوش ذوقی است که به این بناها نگاه هنر و اندیشه سفر کرده‌اند و روزگاری را در این شهر سپری نموده‌اند.

در کتاب حاضر سعی بر آن است تا با نمایش بخشی از تصاویر بناهای این مجموعه، بر پنهانی از جلال و شکوه این خطه هنر خیز به روی مردمان فرهنگ‌دوست ایران گشوده شود و عظمت آنچه از دست رفته است آشکار گردد.

بر خود لازم می‌دانم از آقای دکتر مهدی جمالی نژاد، شهردار اصفهان؛ آقای دکتر سید جمال الدین صمصام شریعت، معاون معماری و شهرسازی شهرداری اصفهان، آقای دکتر حسین جعفری، مدیر عامل سازمان نوسازی و بهسازی شهرداری اصفهان و تمامی بزرگوارانی که چاپ کتاب حاضر بدون همکاری آن‌ها میسر نمی‌شد، قدردانی کنم.

لیلا پهلوانزاده

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)

زمستان ۱۳۹۵